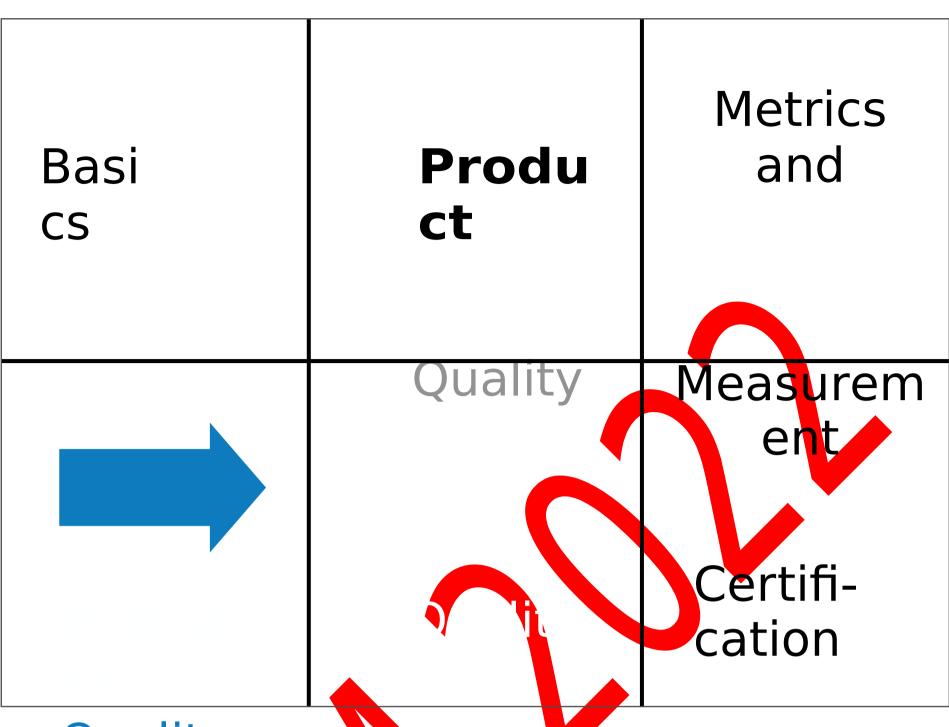
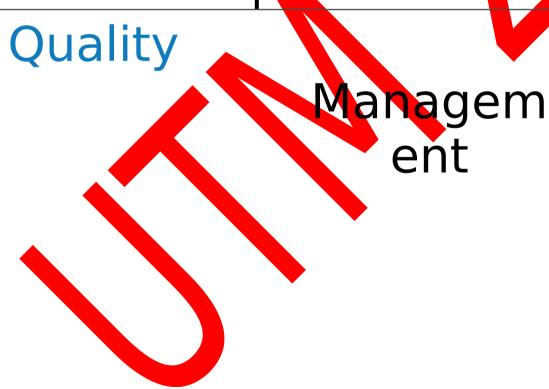
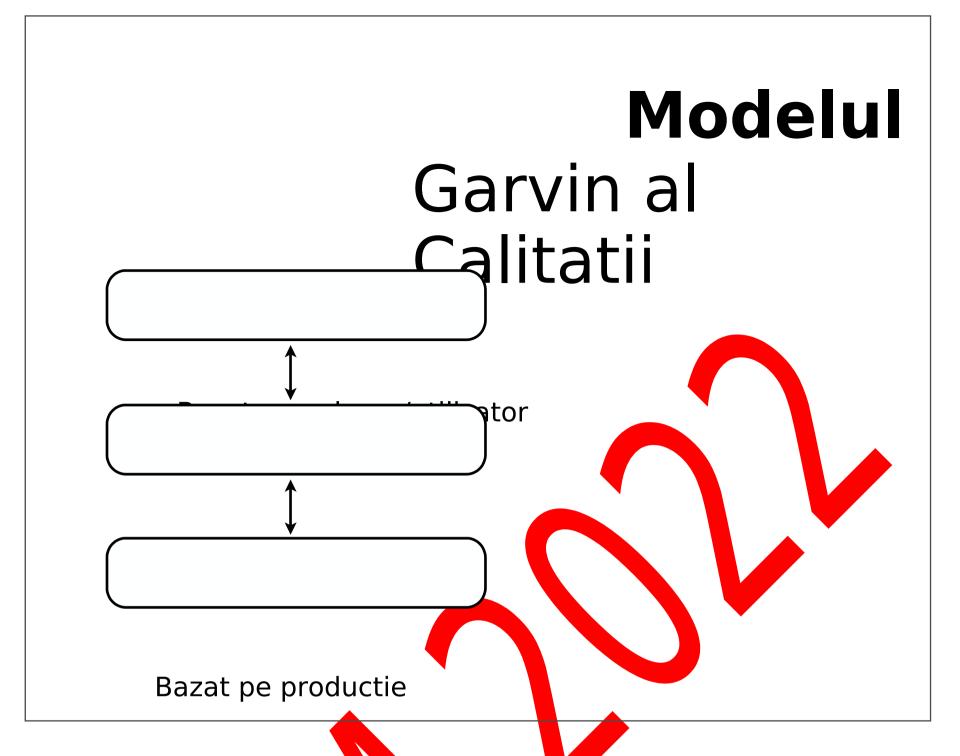
Intrebarea de azi:

Care este diferenta dintre cerintele functionale si de calitate?

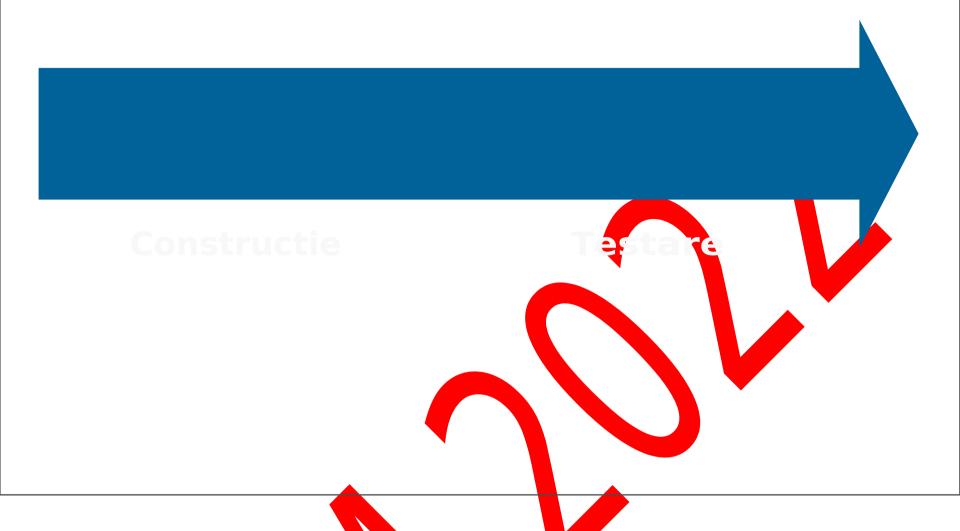

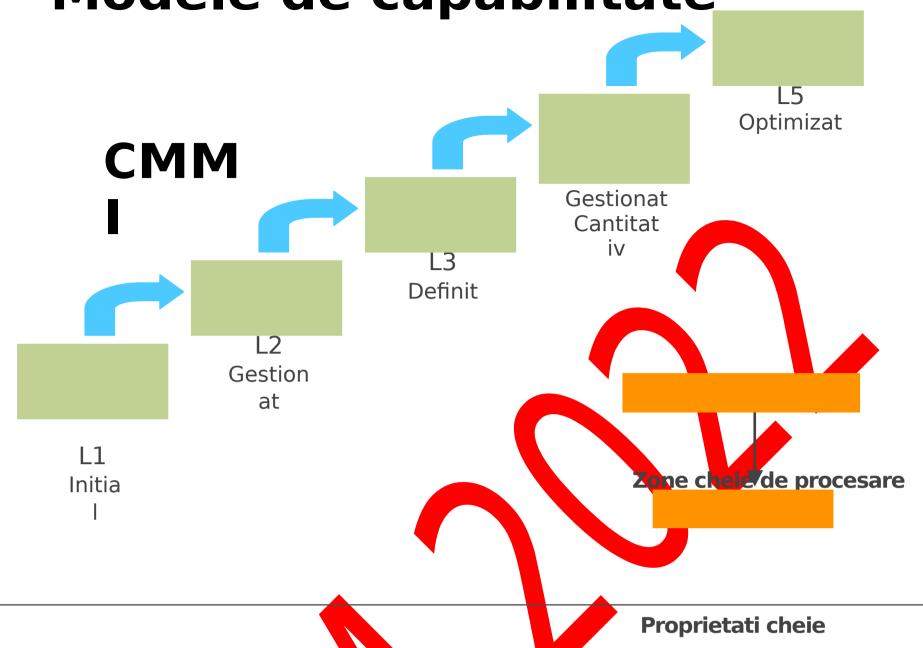
(Garvin, Ce inseamna cu adevarat un produs?, 1984)

In discutia noastra de pana acum, am considerat ca fiind parte de interes, calitatea dpdv " **utilizator/valoare**". Apoi am discutat despre atributul "calitate" si "modele de calitate" dpdv " **produs**". Acum putem ajunge la calitatea "**bazată pe producție**".

Calitatea procesului

Calitatea procesului sau proceselor nu este in mod direct preocupata de nivelul de calitate al produsului final, mai degrabă se refera la cat de corect se execută procesele. Se bazează pe ipoteza ca un proces de o calitate inalta va genera in finalt produse de calitate inalta. De cele mai multe ori acest lucru este adevarat, dar nu mereu.

Capabilitatea sau modelele maturitatii sunt metode obisnuite de analiza a calitatii proceselor ("maturitatea procesului"). Cele mai bune exemple sunt SPICE si CMMI

Nivelele in CMMI sunt caracterizate de:

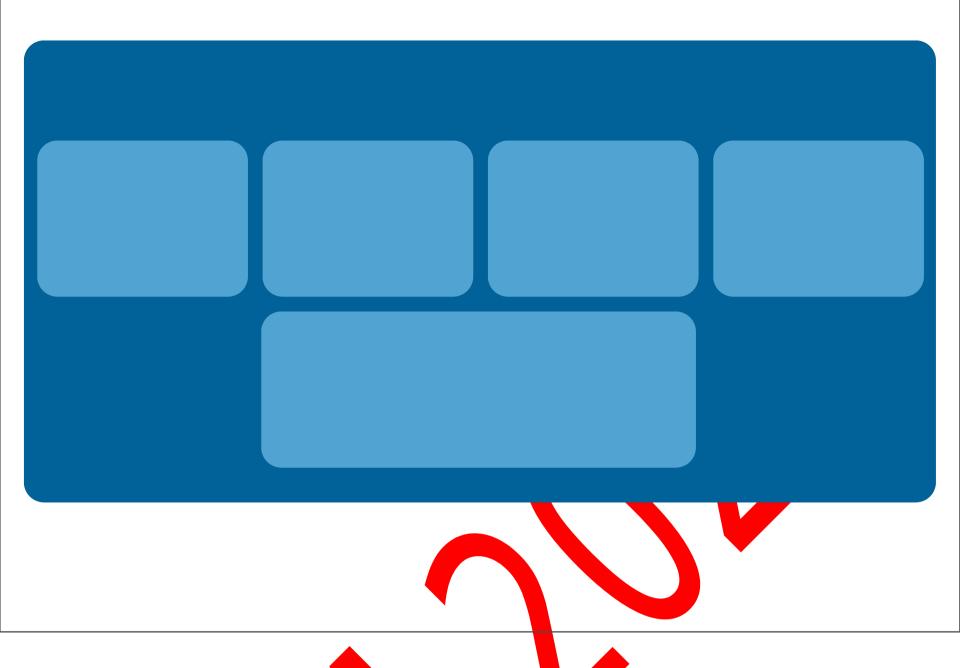
- 1: Executia procestiui ad-hoc
- Executia structurata a procesului
- L3: rocese definite la nivel de companie
- L4: Control cantitativ
- L5: Optimizarea continua a proceselor

Managementul Calitatii

calitatii si imbunatatirea calitatii.

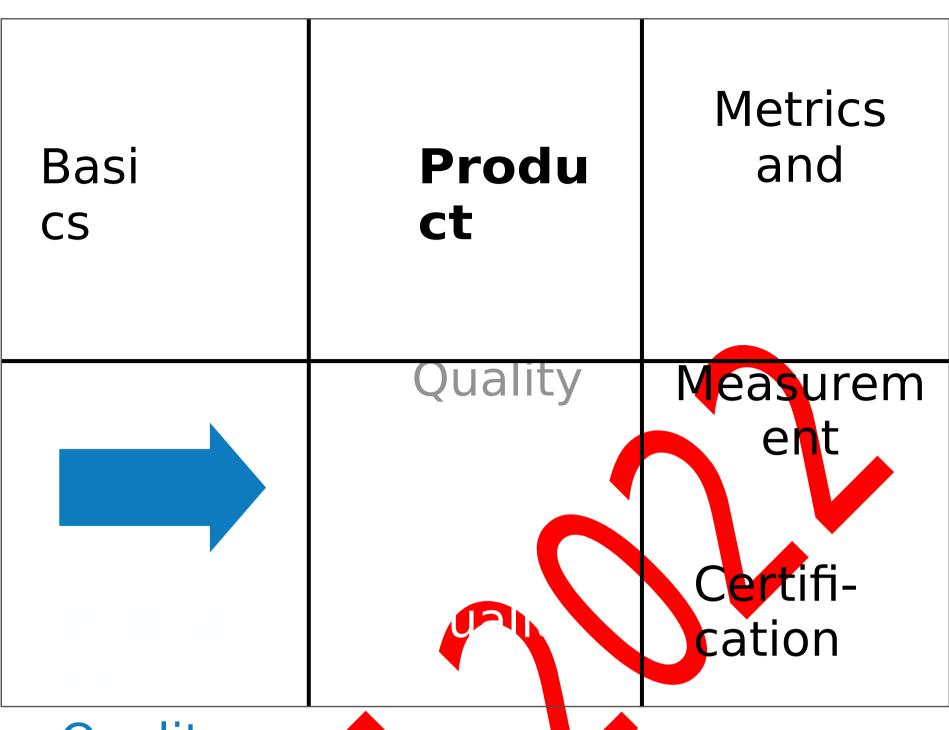
Managementul caltiatii include toate activitatile pe care organizatiile le fac sa directioneze, sa controleze si sa coordoneze calitatea. Aceste activitati includ formularea politicii de calitate si setarea obiectivelor calitatii. De asemenea includd planificarea calitatii, controlul calitatii, asigurarea

Ciclul "Deming", ciclul "Shewhart", ciclul "PDCA"

Managementul calitatii contine cateva alte activitati. Terminologia difera in cadrul literaturii. Depinde de ce standard sau ce carte utilizam. In general contine:

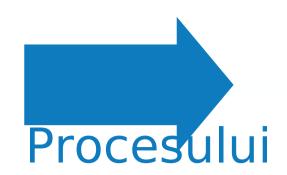
- planul de calitate care este considerat specific calitatii si planificare activitatile pentru atingerea calitatii
- *asigurarea calitatii reprezinta activitati ce ar trebui sa mareasca gradul de incredere in faptul ca sunt atinse cerintele de calitate
- *controlul calitatii care verifica daca cerintele de calitate au fost atinse
- *imbunatatirea calitatii repezinta activitati pentru imbunatatirea oricaror atribute ce pot influnta calitatea
- *evaluarea calitatii sau stabilirea calitatii acele activitati care verifica nivelul actual de calitate

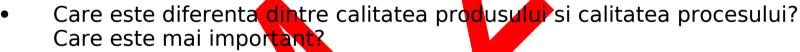
_

Calitatea VS.

Produsului

Care este diferența? Ce este mai important?

 Calitatea procesului vegheaza asupra desfasurarii procesului/proceselor. Daca procesele sunt bune, calitatea produsului se presupune sa fie inaltă.

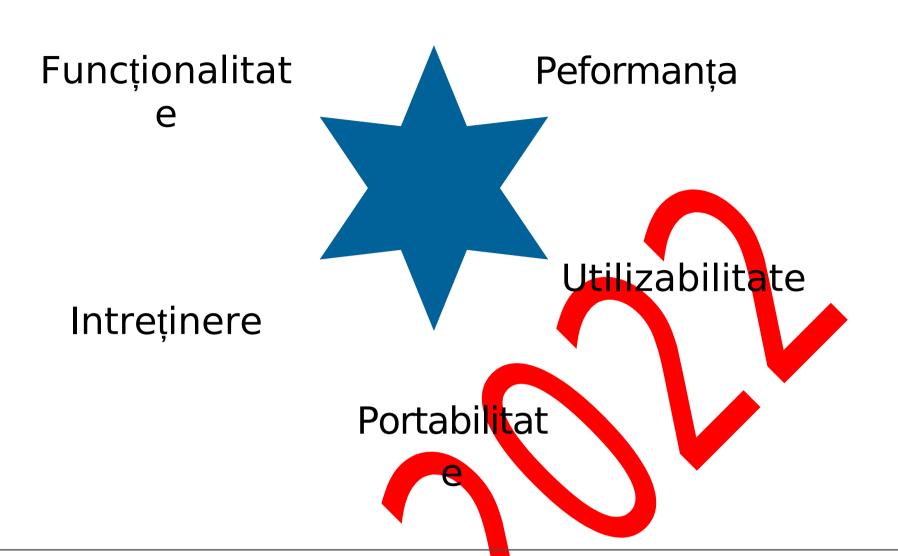
 Calitatea produsului priveste direct produsul. Ce proprietati trbuie sa aiba produsul a.i sa il faca sa fie de buna calitate?

In final, calitatea produsului este ce conteaza pentru cei interesati.
 Calitatea produsului este o cerinta importanta.

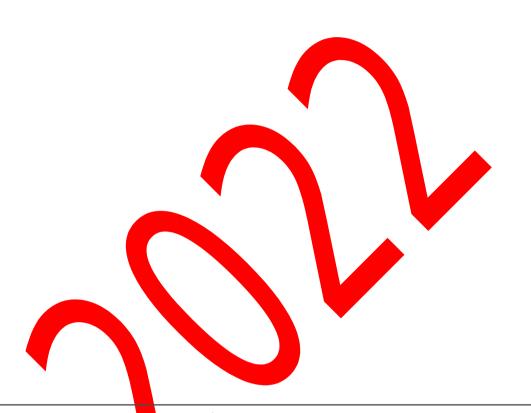

Fiabilitate

- Am discutat in prima lectura ce reprezinta un model al calitatii.
- Model de calitate: definitie abstracta ale atributelor importante pentru calitate
- Baza pentru definirea cerintelor de calitate
- Evaluari de calitate structurate
- De obicei adaptat la organizații, proiecte, domenii...
- Standard: ISO 9126

- McCall a propus unul dintre primele modele de calitate pentru software.
- El a descris proprietatile pentru sistemul software care are o influenta asupra atributelor calitatii.
- Amesteca proprietati care exprima un grad (precum consistenta) si proprietati binare (precum instrumentatia)

Termeni:

- Maintainability Intreţinere
- Testability Testabilitate
- Consistency Consistență
- Simplicity Simplitudine
- Conciseness Concizie
- Instrumentation Instrumentation
- Self-Descriptiveness Auto-Descriere
- Modularity Modularitate

Modelului lui Boehm

Bohem et al. (Bohem si colaboratori) a propus un model al calitatii in paralel cu McCall.

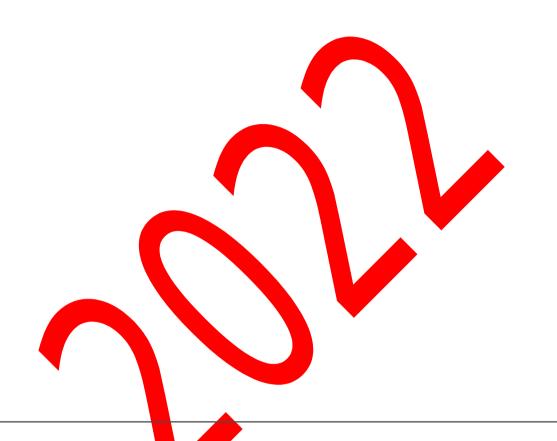
Apropierea:

Impartirea pe criterii de calitate Structura tip arbore

Probleme:

Caracteristici Versus activitati semantica ambigua

ISO 9126

- Lucrarile lui McCall și ale Boehm et al s-au finalizat in standardul ISO.
- Ultima actualizare este din 2003
- Trei modele de calitate: calitatea in utilizare, calitatea externa, calitatea interna
- Calitatea in utilizare se descompune in caracteristici precum efectivitatea,
 eficienta si siguranta. Calitatea pentur utilizator.
- Calitatea interna si externa folosesc aceleasi caracteristici si atribute.
- Diferentierea intre calitatea externa si cea interna nu este bine definita (clara).
- Probleme similare ca si cele din modelul lui Boehm et al'
- Sunt alocate unitati de masura pentru atribute, dar nu indeajuns.

calitate interna si externa

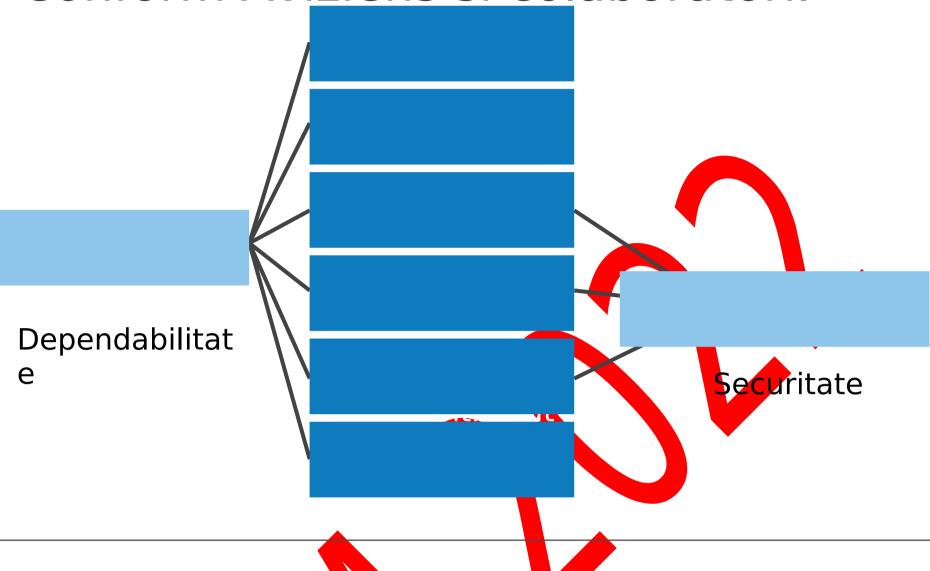
functionalitate fiabilitate portabilitate		utilizabilitate	eficienta	intretinere
adecvare adaptabi	maturitate litate	intelegere	comportament	analizabilitate
acuratete	toleranta la	invatare	in timp	modificabilitate
instabilitate				
interoperabilit existenta	ate greseli	operabilitate	utilizarea	stabilitate co-

securitate recuperabilitate atractivitate resurelor testabilitate inlocuire conformitate conformitate conformitate conformitate conformitate conformitate conformitate cu functionalitatea cu increderea cu utilizabilitatea cu eficienta cu mentenanta cu portabilitatea

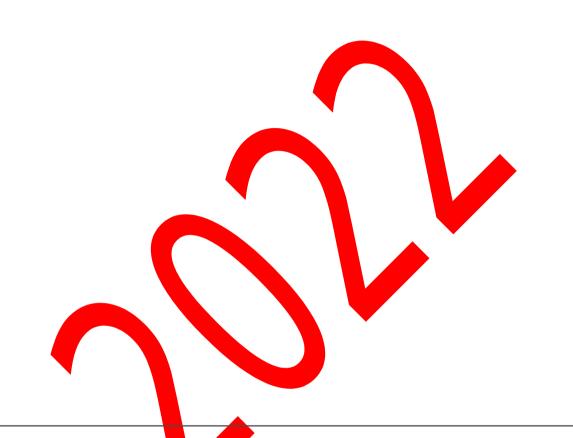
Modelul Fiabilitatii

Conform Aviziens si colaboratori.

- Dependabilitatea este un mod diferit de a privi calitatea software punandu-se accentul pe increderea pe care un utilizator o poate avea in faptul ca un sistem se va comporta precum este de asteptat, cat de bine se pot baza utilizatorii pe sistem.
- Cel mai popular model de calitate propus de Aviziens este similar cu alte modele de calitate.
- Siguranta, securitatea, fiabilitatea si mentenabilitatea sunt caracteristicile cele mai importante ale calitatii.

Modelul lui Dromey

16

- Dromey a adaugat potiunea de componentă la modelele de calitate
- Similar cu McCall, el descrie proprietatile ("proprietatile detinatoare de calitate") care au in impact asupra atributului calitate ("impactul calitati")
- El descrie intr-un mod mai amanutit prin specificarea explicita a carei parti a entitatii ("componenta") este descrisa de proprietate.
- Proprietatile sunt de asemenea clasificate ("clasificarea proprietatilor")

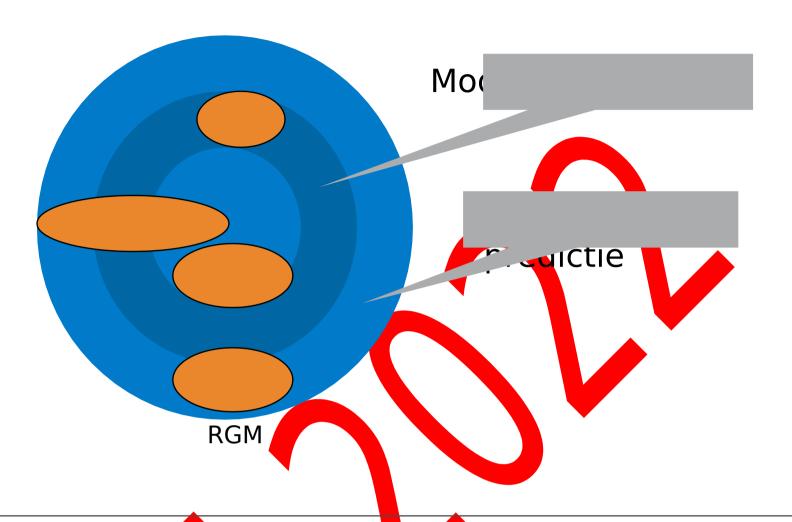
Proprietăți purtătoare de calitate Clasificarea proprietăților Impactul calității

incredere	Atribuit	Corectitudine	Functionalitate,
incredere incredere	Precis	Corectitudine	Functionalitate,
Componenta incredere	Scop-singular	Corectitudine	Functionalitate,
	Incapsulat	Contextual	Intretinere,
reutilizare Variabila reutilizare	Utilizat	Contextual	Intretinere,

reutilizare

Clasificarea DAP Pentru modelele calitative

(Deissenboeck et al., Modele de calitate software: Scopuri, scenarii de utilizare si necesitati/cerinte, 2009)

O posibilitate primara de clasificare a modelelor calitatii bazata pe rolul fiecaruia:

- Daca modelul doreste doar sa defineasca termenul calitate, este un model de definire.
- Daca modelul doreste sa fie utilizat in determinarea nivelului curent de calitate, este un model de determinare.
- Daca modelul doreste sa prezica schimbarile viitoare in calitate, este un model de predictie.

Ideal, un model calitativ ar trebui sa acopere toate cele 3 clase. Este logic ca mai intai sa definim calitatea ca apoi sa o masuram. Predictiile sunt mai complicate si ar trebui sa se bazeze pe estimari. O definire fara ajutorul estimarilor nu este de bun augur in practica.

MI = Index de mentenabilitate (intretinere); RGM = Modele de crestere a fiabilitatii;

Tipuri de modele de calitate utilizate:

Procentajul respondentilor

Specifice companiilor

ISO 9126

Specifice domeniilor

Nici unul

practica, 2010)

conform Wagner et al., Modele calitative in

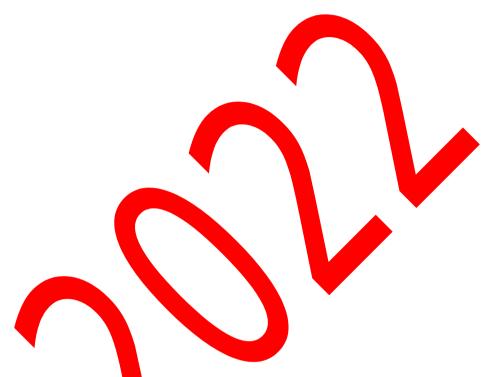
- Peste 70% din respondenti utilizeaza modele calitative specifice companiilor.
- Numai 28% utilizeaza standardul curent.
- Standardele specifice domeniului joaca un rol important
- Doar 4% nu utilizeaza modele calitative.
- Prin urmare, modelele calitative sunt raspandite ca utilizare. Cu toate acestea, tot prezinta probleme.

- Este important sa punctam ca un model calitativ reprezinta un depozit(arhiva) pentru cerintele de calitate.
- Cerintele trebuie sa fie specificate la un nivel ce perimte reutilizarea.
- De asemenea trebuie sa prezinte si modalitati de gasire intr-un mod structurat a cerintelor relevante pentru un context specific projectului.

"De ce?-urile care sunt bune doar pentru discutiile manageriale"

(Wagner et al., Modele calitative in practica: O analiza preliminara, 1009)

- -Standardul ISO nu este considerat suficient de catre dezvoltatori
- Aplicarea lui in practica necesita o cantitate imensa de efort aditional:
- Alte citate:
- "Operationalizarea (desfacerea in atribute tehnice) este greoaie"
- "Modelul calitatii nu este operationalizat destul. Exista un gol intre schelet si executie"
- Modelele specifice companiilor sunt utilizate pentru a umple acest gol.

SAP Standardele produsului 16 x ca. 20 Cerinte

Siemens Modelul SPQR

Cateva sute de reguli pentru

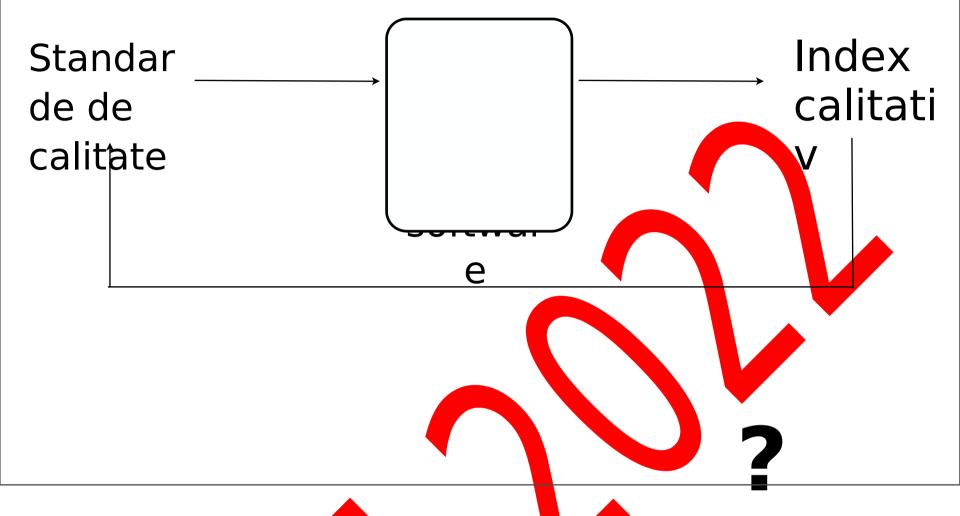
C/C++/Java

 Problema in acest caz este specific companiilor si compania are raspunderea de a pune in practica dezvoltarea si mentenanta.

Aceste modele care sunt aplicabile devin imense odata puse in practica.

Mai mult de atat, ii lipsesteo legatura cu alte modele. Oare modelul acopera tot ce este relevant?

Modele separate

- problema majora este ca nu prea exista un modelul de calitate unificat introcompanie sau in cadrul unui proiect.
- De multe ori intalnim, de exemplu, un model de cerinte separat de unul de evaluare.
- Cum si cand ce pot dezvoltatorii sa atinga indexul calitatii, daca nu face parte din cerinte?

Unde sunt utilizate modelele calitative?

Percentage of Respondents

Cerinte stiintifice
Design
Ghidaje
Revizuiri neoficiale
Revizuiri oficiale

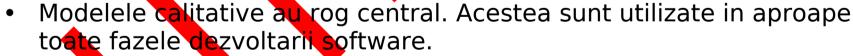
Analiza de cod

Masuratori

Testari 🧿

Feedback Utilizatori

(Wagner et al., Modele Calitative in Practica, 2010)

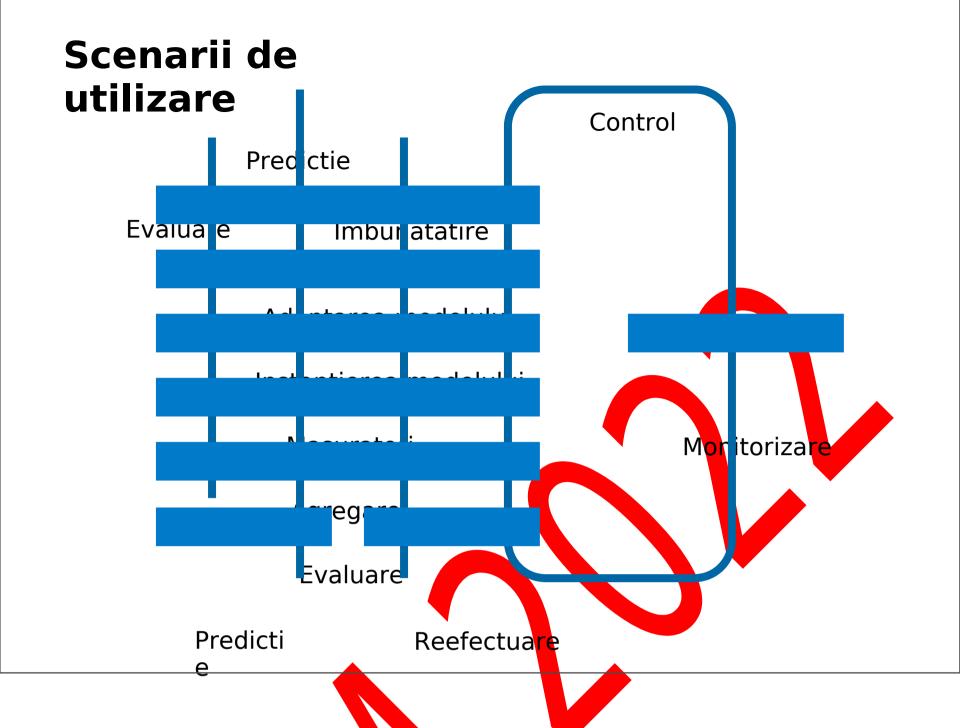

 Modelele reprezinta surse de cerinte: "Cerintele provin indeosebi din standardele de nivel companie".

 Se utilizeaza pentru evaluarea calitatii: "Modelele de calitate joaca un rol central in projectele de analiza a calitatii. Acestea sunt utilizate pentru a defini o masura a calitatii".

Lucrare de grup (10 Min.): Cum sunt utilizate modelele calitative? Ce scenarii de utilizare pot fi sustinute de modelele calitative?

(Dissenboeck et al., Modele software calitative: Roluri, scenarii de utilizare si cerinte, 2009)

Clasificarea in definitie, evaluarea si predictia sunt simplificari. Scenariile de utilizare ale modelelor calitative sunt mult mai complexe.

O cale de a descrie este prin scenarii de nivel inalt evaluare, predictie, imbunatatire si control.

Primul pas este adaptarea modelului prin care un model calitativ existent este modificat pentu a se potrivi cu produsu si proiectul (de exemplu: scoaterea unor componente inutile sau fara necesitate precum precum siguranta intr-un sistem non critic din punct de vedere al sigurantei). Poate include de asemenea adaugarea unor elemente aditionale la model (de exemplu: datorita unei noi tehnologii care nu este inca acaparata).

Pasul doi este **instantierea modelului**. Acest lucru include in principal setarea modelului si a uneltelor de evaluare pentru proiectul si produsul curent. De exemplu , uneltele de analiza statica trebuie sa fie preconfigurate, un mediu de testare trebuie creat.

Al treilea pas este **masurarea**, ce consista in efectuarea analizelor necesare pentru a primi informatii despre masuratori.

Al patrulea pas, **agregarea**, care incadreaza masuratorile la nivelul necesar pentru evaluare.

Al cincilea pas este **evaluarea**, care mapeaza masuratorile agregate la o scara de evaluare (de exemplu: bun/rau, inalt/mediu/jos).

Predictia are aditionalul pas **predictie**, care proiecteaza nivelul calitativ in viitor.

Imbunatatirile si controlul implica **reefectuarea**, in care sistemul este schimbat pentru a indeparta defecte ale calitatii.

Modele calitative Conduse de valoare

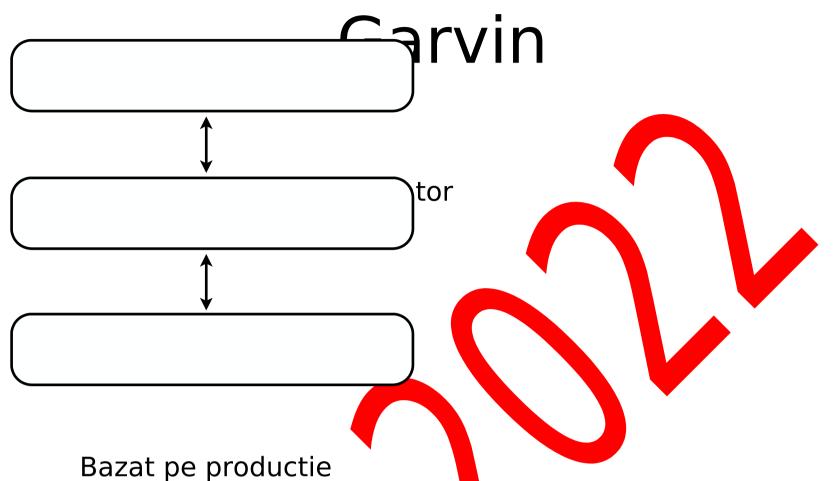

 Termenul de "condus de valoare" face referire la faptul ca tehnicile lui Garvin conduc structura si utilizarea modelului calitatii.

 Acestea nu rezolva toate problemele dar acorda o filozofie de modelare care ajuta in majoritatea cazurilor.

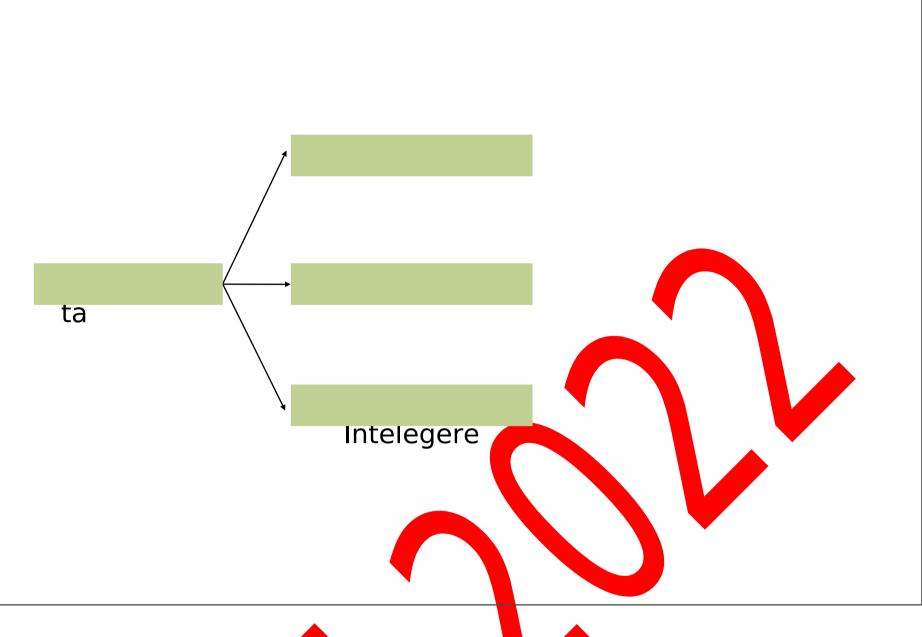
Modelul Calitatii lui Carvin

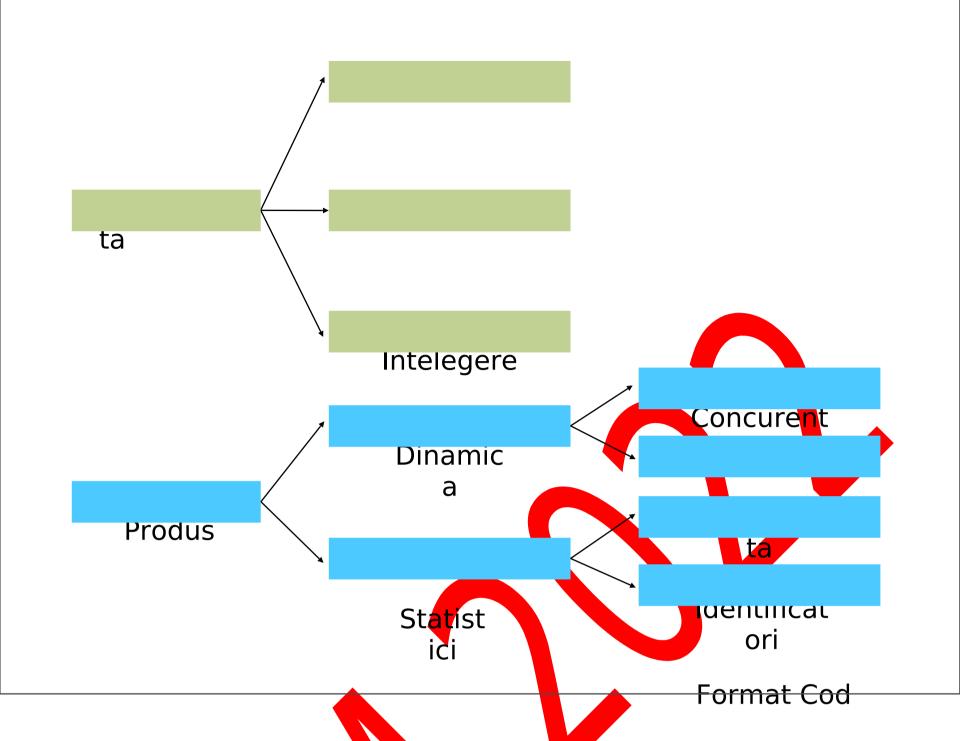
(Garvin, Ce inseamna cu adevarat un produs?, 1984)

- Modele calitative conduse de valoare acopera in principal viziunea utilizator/valoare si viziunea produs.
- Valoarea pentru utilizator este motivul central pentru derivarea atributelor produsului care sunt considerate ca fiind calitative.
- Producerea/procesarea pot fi de asemenea acoperite dar nu centrat asupra.

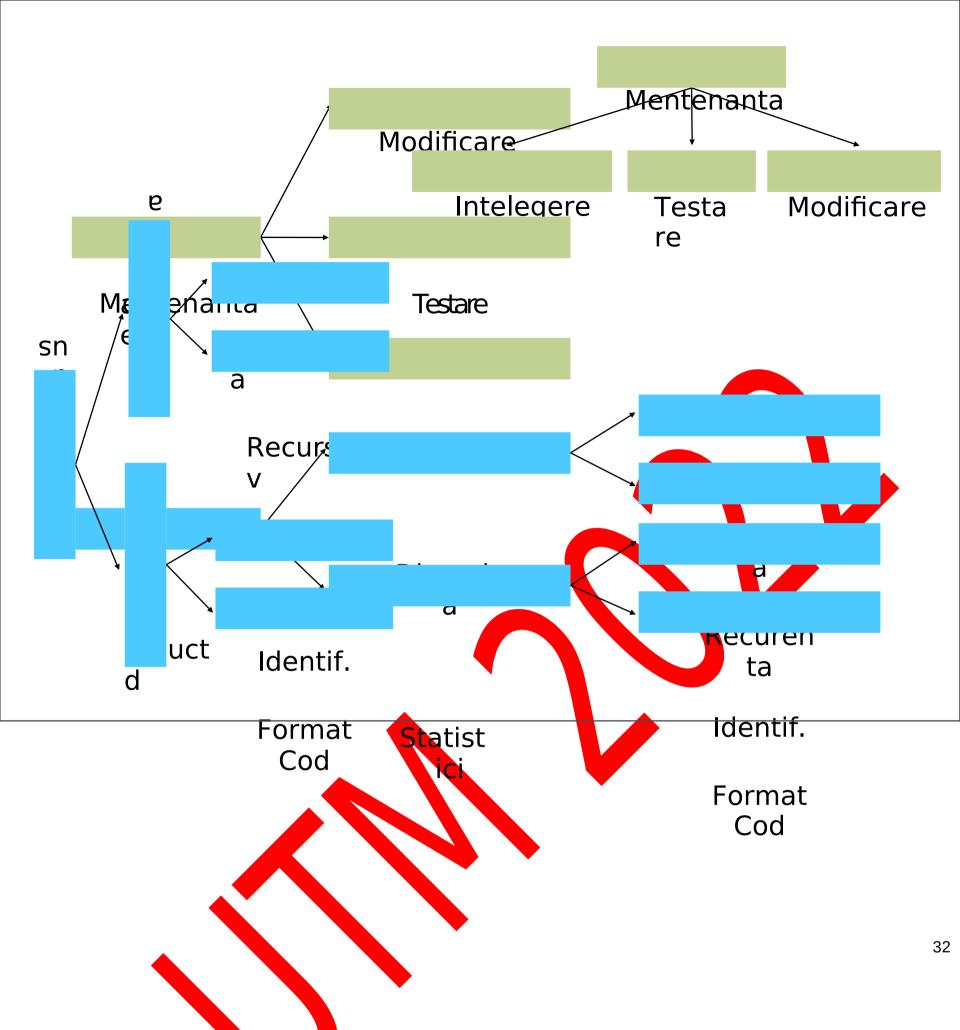
Model calitativ care imbina activitatile cu proprietatile produsului.

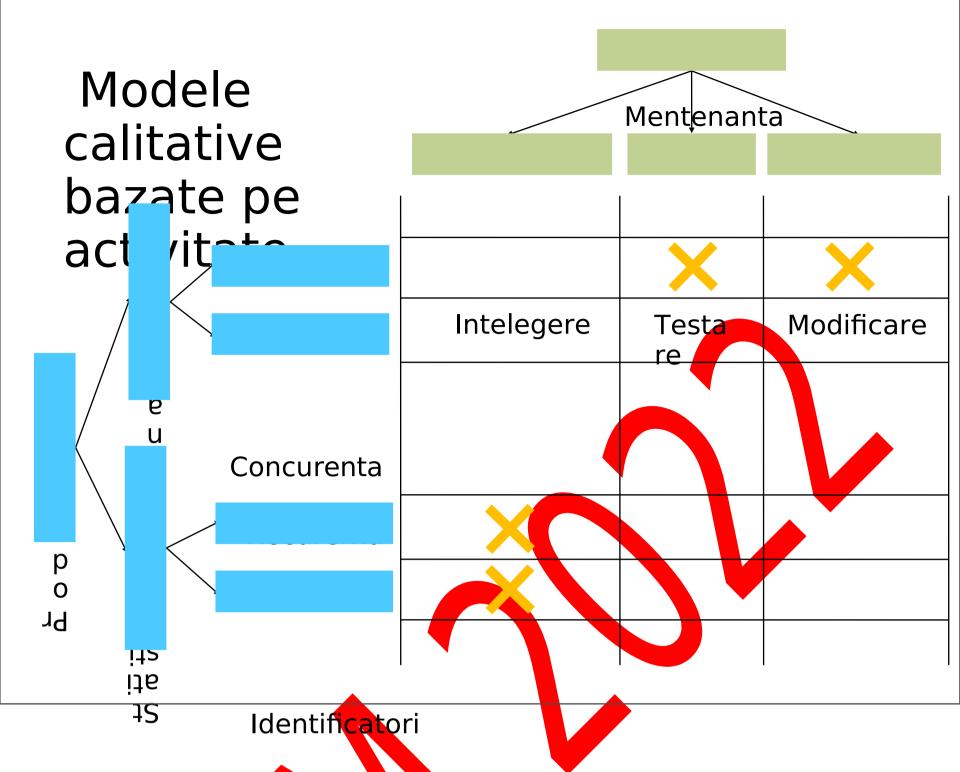

- Aceste activitati influente<mark>aza v</mark>aloarea pentru cumpărători.
- Pot fi extrase si descris separat.

Proprietatile produselor sunt descrise suplimentar

Format Cod

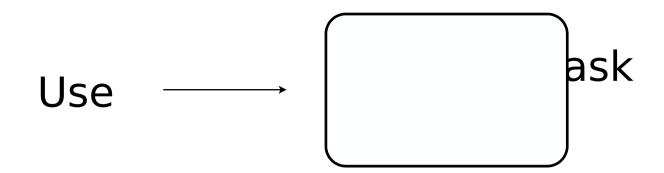
intretinere, 2007) (Deissenboeck et al., Un model calitativ de tipul bazat pe activitate pentru

33

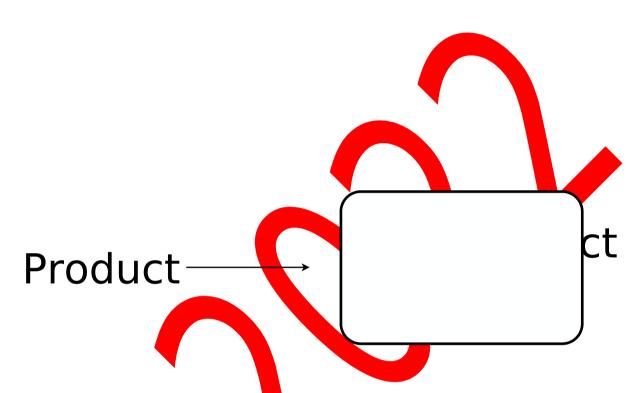
Aceste doua ierarhii (activitati si proprietatile produselor) pot fi apoi rotite.

Acest fapt este similar cu modelul lui Dromey, dar care descrie impactul atributelor calitatii in locul activitatilor.

Modelul calitativ bazat pe activitate este o instanta a modelului calitativ condus de valoare

Modele explicit e alte entitati i

Modelele entitatii explicite ajuta la descrierea clara a ce este definit si evaluat (w.r.t = with respect to) care respecta calitatea.

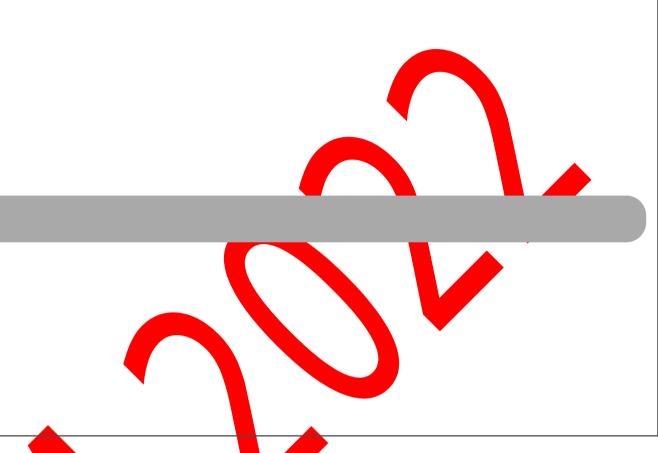
Cele mai importante entitati sunt cele de uz/sarcini si produsul insusi.

Ajuta la structurarea cerintelor calitatii.

Ajuta de asemenea in evaluare: care este lucrul concret pe care il evaluez?

Entitate + Proprietatea = Factor

Termeni:

entitate

Module Java = Modul Java Entity Type Program Element = Element program de tip

entitate

Properties = Proprietati Entity Type Class = Clasa de tip entitate

Entities = Entitati Entity Type Variable = Variabila de tip entitate

Factor (Correctness) of (Class) = Factor (corectitudine) al (clasei)

Factor (Structuredness) of (Class) = Factor (structurare) al (clasei)

Factor (Superflousness) of (Variable) = Factor (inutilitate) al (variabilei)

Entity Type Method = Metoda de tip entitate

Entity Type Private Method = Metoda privata de tip entitate

Factor (Superflousness) of (Private Method) = Factor (inutilitate) al (metodei private)

Exemplul prin care putem vedea cum poate arata o extractie a unui model calitativ.

Exista entitati ale produslui precum codul sursa, variabile, metode si metode private.

Aceste entitati sunt descrise de catre proprietati precum corectitudine, structurare sau inutilitate.

Combinatia unei entitati cu o proprietate poarta numele de factor.

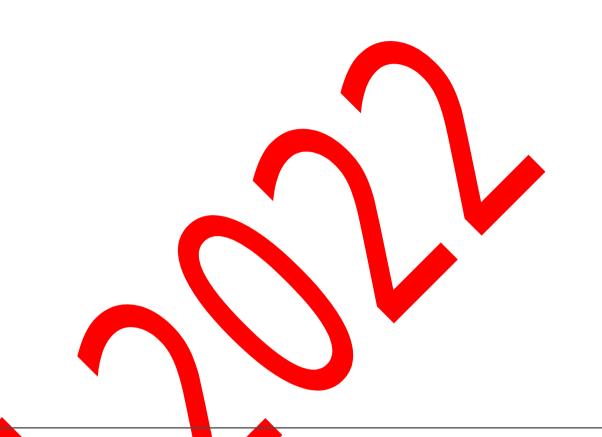

Mai sus vedem mai multe detalii asupra factorului inutilitate si a variabilei. Ne specifica proprietatea (inutilitate) si o descriere sub forma de text. Ne acorda doua masuratori care sunt indicatorii factorului (variabila locala "unused" (neutilizat) si "unused private field" (camp privat neutilizat). In infal, ne arata impactul factorului asupra unei caracteristici a calitatii (sau un aspect al ei). In acest caz impactul este asupra analizabilitatii.

Unelte si Liste de verificare

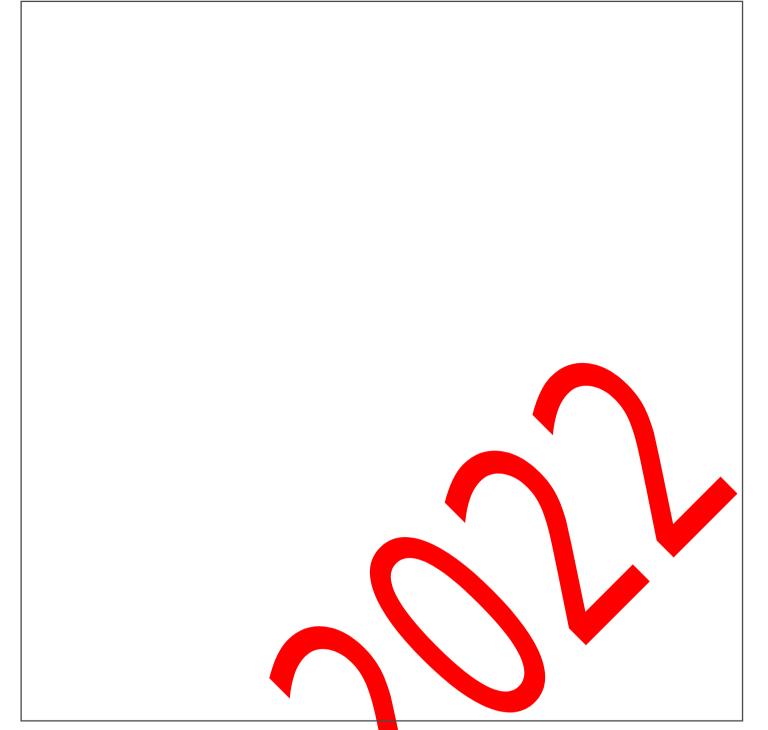
- Pentru a verifica declaratiile facute in factori (de exemplu: codul sursa este structurat) este esential sa ii operationalizam.
- Acest lucru inseamna ca sunt definte metode de masura si indicatori nr.
- Pentru tot ceea ce poate fi automatizat trebuie utilizate uneltele de analiza statica si dinamica.
- Exista de asemenea si unelte pentru agregarea evaluarilor unitare calitative la o declaratie generala a calitatii.
- Tot ceea ce nu poate fi automatizat trebuie generat pe liste specifice de rol si situatii pentru revizuiri si inspectii.

Exemplu

- Studiile la scara larga asupra MAN Nutzfahrzeuge (din germana: "Vehicule comerciale"), care construiesc camioane si autobuze.

 Dezvoltarea software a componentelor cheie utilizand Matlab Simulink/Stateflow si modele TargetLink.
- Generarea de cod.

39

Obiectiv: Model calitativ pentru dezvoltare Simulink/Stateflow in sursele MAN. Surse:

- *Documntatie MathWorks
- *Linii de ghidaj interne MAN
- *Linii de ghidaj MAAB (MathWorks Automotive Advisory Board) (Consiliul Consultativ Auto MathWorks)
- *Linii de ghidaj dSpace
- *Cunostiinte expert (know-how : cum sa)
- *Studii generale asupra dezvoltarii bazate pe model

- Structura proprietatilor detinute de activitati si produse poate fi descrisa si ca:
- Calitatea in uz si Calitatea produsului
- Interesant, aceasta este propunerea pentru moment in ISO 25010. Desi, aceasta, inca nu a fost finalizata.

ue

Constrangeri

Glintz, Studiu asupra Cerintelor Ne-

Nu se descrie nucleul de functionare ci elementele acestuia

ae

Atribute

cerinte de

functionale, 2007)

Calitate

- Totusi la un anumit nivel acestea devin functionale
- Sunt bazate in general pe un model calitativ
- Ideal contin:

project

cennte

Functionale

- Utilizatorii implicati
- Cateva straturi de abstractizare

Cerinte de

performanta

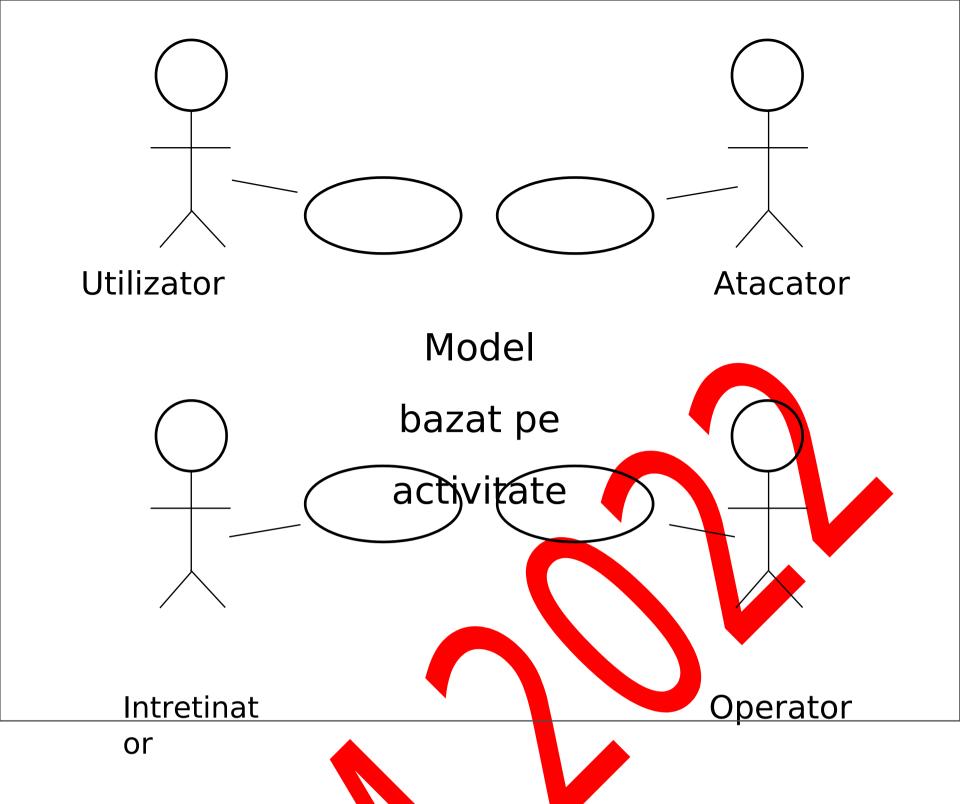
- Masuri cantitative de verificare

43

Cum sa dicuti cu

- Cerintele de calitate reprezinta cai importante de discutie cu utilizatorii/investitorii.
- utilizatorii/investitorii.
 Deci trebuie sa fie la un nivel care sa fie inteles de toti utilizatori/investitori.
- Strutura cerintelor de calitative trebuie sa sustina acest lucru.
- Inca o data, etapele si activitatile facute de catre un utilizator trebuie sa fie activitati cu care acestia sunt obisnuiti.

In cadrul modelelor bazate pe calitate, activitatile trebuie sa fie explicite in ce priveste modelele sarcinilor.

ce priveste modelele sarcinilor.

• Acest lucru permite o conexiune directa la cazuri de utilizare si scenarii de utilizare. Din motive de securitate exista de asemenea si cazuri negative care descriu interactii nedorite.

Acest lucru ajuta la concretizarea cerintelor.

abstractizare este mai usor de inteles de catre utilizatori. Inginerii cerintelor sunt de asemenea obisnuiti cu utilizarea cauzelor si scenariilor.

• Prin urmare, constituie o metoda utilizabila in a da nastere si a specifica cerintele calitative.

(K. Buhr si colaboratori. Demonstrant DaimlerChrysler: Sistem tip Grup Instrumente Specificare. ITEA, 2003)

Aceste cerinte sunt luate dintr-un grup de instrumente de specificare dintr-o masina.

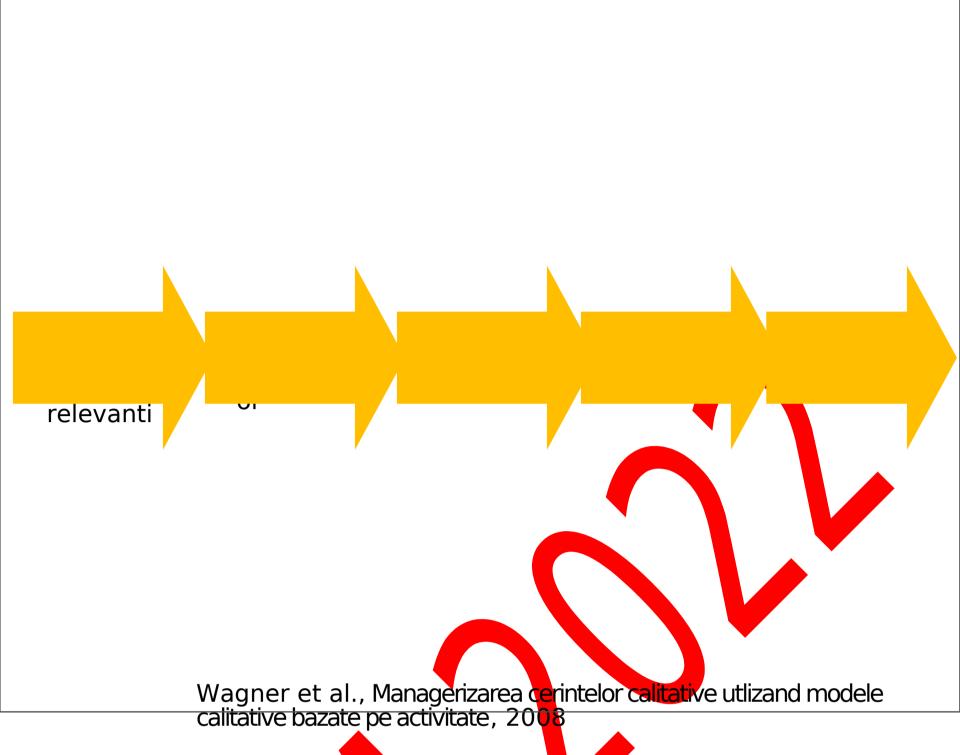
Sunt trei mari utilizari ale cerintelor (dupa comunicarea catre utilizatori) pentru care sunt folosite:

- Implementare
 - Cum ating acest prag?

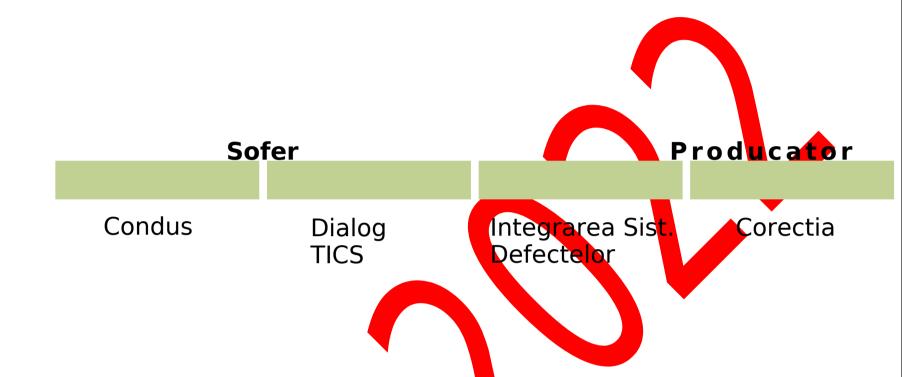
aitor utilizatori pe sosea.

- Derivarile din cazurile test
 - Ce inseamna de fapt "atractiv, sportiv si agil"?
 - Care sunt cazurile de testare potrivite?
- Masuratori calitative
 - Care sunt masurile pentru confortabilitate?
 - In ce context si pentru ce activitati?

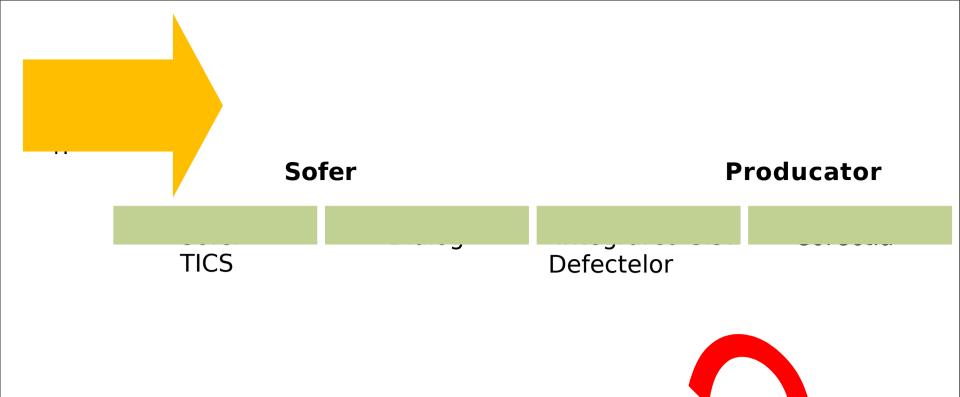
Aceste cerinte trebuie sa fie imbunatatite. Momentan, nu sunt masurabile si deci nu pot fi testate/verificate.

In acest exemple, utilizam un utilizator (sofer) si producatorul cu o mostra a activitatilor fiecaruia. In realitate ar fi mai multi. TICS: informatii de transport si sisteme de constrol (ISO 15005) (Transport Information and Control Systems)

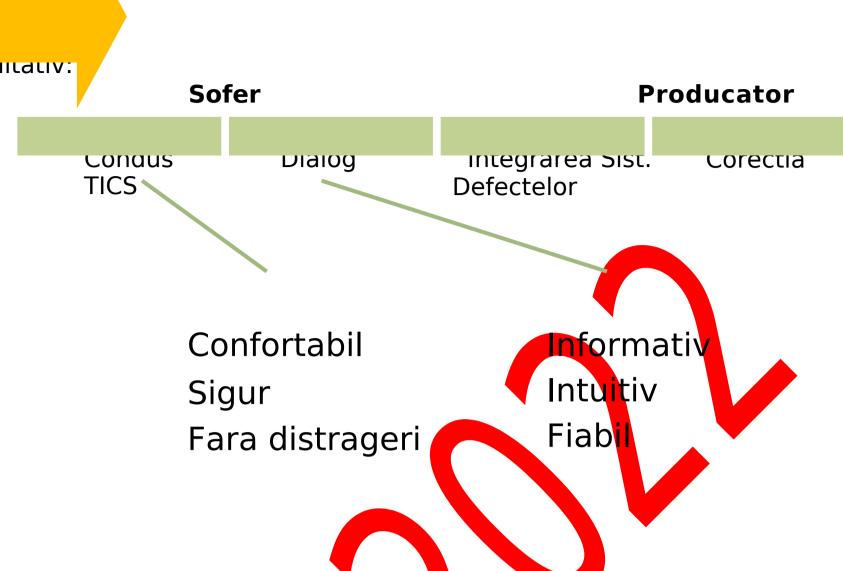
1. Condus

- 2. Dialog TICS
- 3. Corectia defectelor
- 4. Integrarea Sist.

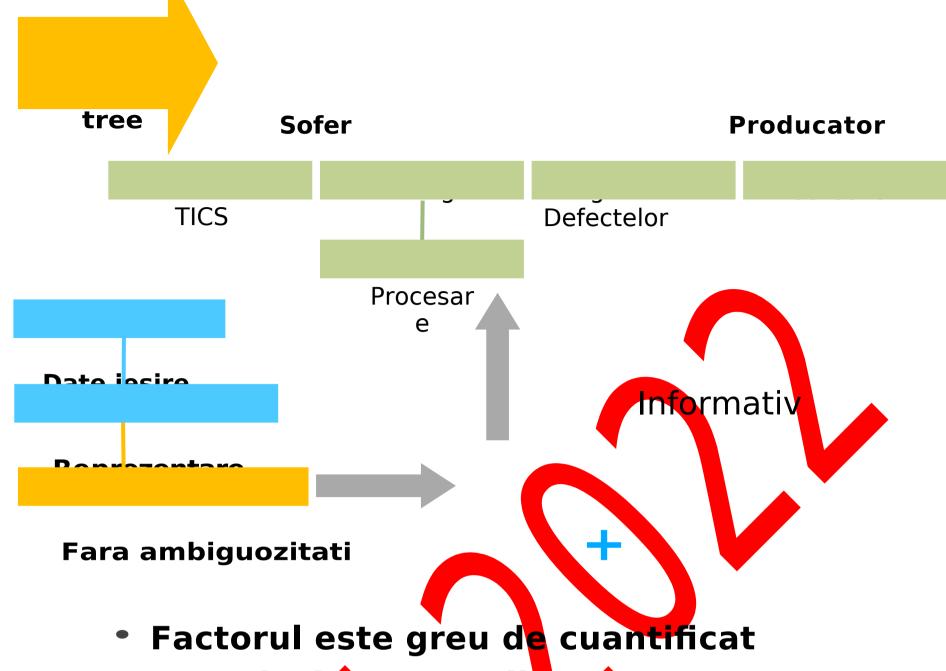
Aceasta este o posibila aranjare a activitatilor. Cotarea ar fi importanta daca am intalni conflicte intre activitati.

De exemplu, o proprietate care este buna pentru corectarea defectelor poate fi proasta pentru dialogul TICS. Atunci ar trebui sa decidem cum sa implementam sistemul.

Aceasta descrie cerinte calitative posibile pentru condus si dialog TICS.

 Totusi, timpul mediu pentru procesare este posibil.

Ne concentram pe cerinta conform careia dialogul TICS trebuie sa fie informativ.

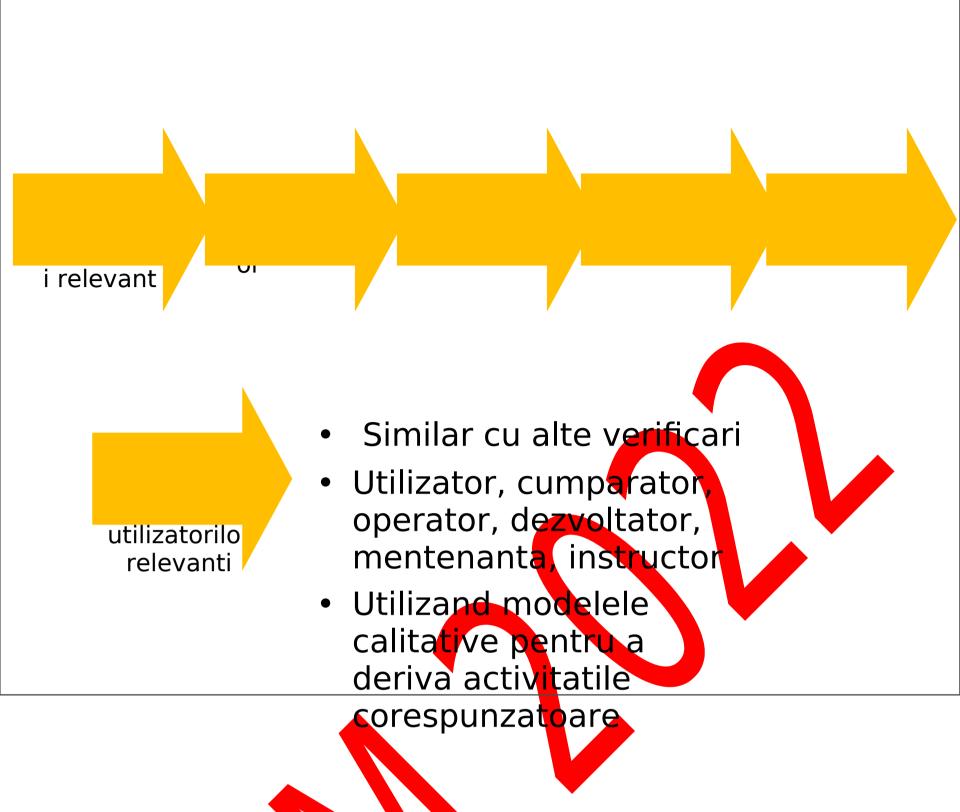
Pentru imbunatatirea acesteia, folosim procesarea sub-activitate, care descrie procesarea informatiei dialogului utilizatorului.

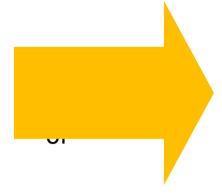
In modelul calitativ, gasim ca lipsa de ambiguitati a reprezentarii datelor de iesire are o influenta pozitiva asupra acestui fapt.

Ca urmare, imbunatatim cerintele acestui factor.

In acest caz, factorul nu este usor de cuantificat. Putem, totusi, cuantifica timpul de procesare sau efortul pentru utilizator.

Factorul ar deveni mai degraba o parte a listei de verificari pentru o recenzie de utilizabilitate.

- Lista de activitati
- Ordonarea functie de importanta
- Activitati elaborate si efectuate des
- Opinii expert in alte proiecte

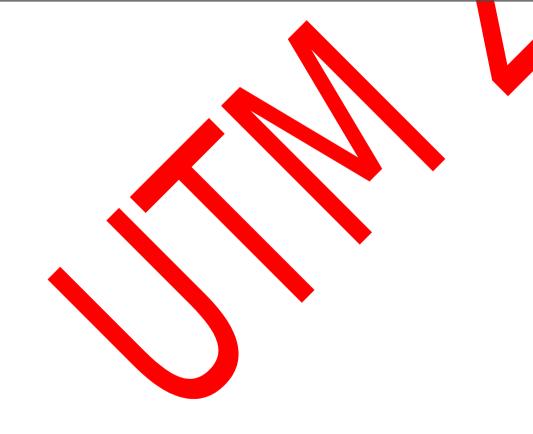

- Cat de bine pot fi sustinute aceste activitati?
- Bazat pe o clasificare a activitatilor
- Unele pot fi "Nu-mi pasa"

- Urmeaza influentele activitatilor
- Identificarea entitatilor / atributelor importante
- Defineste cerintele acestora
- Utilizarea importantei activitatilor
- Caracteristici masurabile in model
- Defineste valori masurabile
- Imposibil pentru toate cerintele

Imbunatatirea Cerintelor Calitative

requirem ng g relevant using nts requireme activiti stakehold qualitative etities nts es ly tree er

Potential de reutilizare mai mare de 40%!

(Luckey si colaboratori., Reutilizarea cerintelor de securitate utilizand un model calitativ extins, 2010)

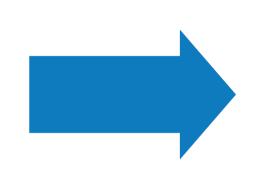
55

O vedere generala asupra specificatiilor si imbunatatirilor proceselor pentru cerintele de calitate bazate pe modelele bazate pe valoare/activitate. Intr-un studiu empiric realizat la Capgemini sd&m am gasit ca utilizand o astfel de metoda apare un potential de reutilizare de 47%. Aceasta inseamna ca mai mult de jumatate din cerintele specifice in fiecare proiect poate fi reutilizat ca si cum ar fi specifica utilizarea unui asemenea model calitativ.

Basi cs

Produ ct Metrics and

Quality Measurem ent

Certification

